

BAKİ BİZNES UNİVERSİTETİ

Elmi Şuranın 27 dekabr 2018-ci il tarixli
iclasının qərarı ilə təsdiq edilmiş (Protokol №04),
Elmi Şuranın 09 oktyabr 2026-cı il tarixli iclasının qərarı ilə
əlavə və dəyişikliklər edilmişdir.
(Protokol №02)

AKADEMİK DÜRÜSTLÜK SİYASƏTİ

BAKİ – 2026

I. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. Bu Akademik Dürüstlük Siyasəti (bundan sonra – **Siyasət**) Bakı Biznes Universitetində (bundan sonra – **Universitet**) akademik fəaliyyətin dürüst, şəffaf, ədalətli, məsuliyyətli və etik prinsiplər əsasında həyata keçirilməsini, akademik dürüstlük mədəniyyətinin formalaşdırılmasını və akademik dürüstlük prinsiplərinin pozulması hallarının qarşısının alınmasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmışdır.

1.2. Siyasət Universitetin təhsilalanlarının, professor-müəllim heyətinin, elmi işçilərinin, inzibati və digər əməkdaşlarının tədris, təlim, qiymətləndirmə, elmi-tədqiqat və digər akademik fəaliyyət zamanı riayət etməli olduqları əsas prinsipləri, hüquq və vəzifələri, akademik dürüstlük pozuntularının növlərini, onların müəyyən edilməsi, araşdırılması və qiymətləndirilməsi qaydalarını müəyyən edir.

1.3. Akademik dürüstlük Universitetin akademik mədəniyyətinin əsas elementlərindən biri olmaqla, təhsil və elmi-tədqiqat fəaliyyətinin keyfiyyətinə, nəticələrin etibarlılığına, verilən qiymət və akademik kvalifikasiyaların obyektivliyinə, habelə Universitetə olan etimadın qorunmasına xidmət edir.

1.4. Akademik dürüstlük Universitetdə təhsilin bütün səviyyələrində və bütün akademik fəaliyyət sahələrində tətbiq edilir və təhsilalanlara, professor-müəllim heyətinə, elmi işçilərə, inzibati heyətə və Universitetin akademik fəaliyyətində iştirak edən digər şəxslərə şamil olunur.

1.5. Akademik dürüstlük yalnız akademik pozuntuların cəzalandırılmasını deyil, ilk növbədə onların qarşısının alınmasını, akademik etikanın təbliğini, düzgün akademik davranış vərdislərinin formalaşdırılmasını və Universitetdə dürüstlük mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutur.

1.6. Akademik dürüstlük prinsiplərinin tətbiqi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə, Universitetin Nizamnaməsinə və digər normativ-hüquqi və universitetdaxili sənədlərinə uyğun həyata keçirilir.

1.7. Bu Siyasətin müddəaları akademik fəaliyyətin inkişafı, rəqəmsal texnologiyaların, o cümlədən süni intellekt vasitələrinin istifadəsi və digər yeni çağırışlar nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilə bilər.

II. AKADEMİK DÜRÜSTLÜYÜN ƏSAS DƏYƏRLƏRİ, MƏQSƏDİ, VƏZİFƏLƏRİ VƏ PRİNSİPLƏRİ

2.1. Akademik dürüstlüyün əsas dəyərləri

Universitetdə akademik dürüstlük aşağıdakı əsas dəyərlərə əsaslanır:

2.1.1. Dürüstlük

Akademik fəaliyyət zamanı məlumatların, nəticələrin, mənbələrin və müəllifliyin düzgün təqdim edilməsi, başqalarının fikir və əməyinin mənimsənilməməsi və akademik fəaliyyətin həqiqi nəticələrinin təqdim olunması.

2.1.2. Etimad

Universitetin bütün üzvləri arasında akademik fəaliyyətin dürüst həyata keçirilməsinə, təqdim edilən işlərin həqiqiliyinə və qiymətləndirmənin obyektivliyinə əsaslanan qarşılıqlı etimadın təmin edilməsi.

2.1.3. Ədalət

Akademik fəaliyyət zamanı müəyyən edilmiş qaydaların bütün şəxslərə ayrı-seçkiliyə yol verilmədən, ardıcıl, obyektiv və ədalətli şəkildə tətbiq edilməsi.

2.1.4. Hörmət

Universitetin hər bir üzvünün hüquq və ləyaqətinə, fikir və mövqeyinə, müəlliflik hüquqlarına, intellektual əməyinə və akademik fəaliyyətinə hörmətlə yanaşılması.

2.1.5. Məsuliyyət

Hər bir şəxsin öz akademik fəaliyyəti, təqdim etdiyi məlumatların düzgünlüyü, istifadə etdiyi mənbələr və qəbul etdiyi qərarlar üçün məsuliyyət daşması.

2.1.6. Cəsarət

Akademik dürüstlük prinsiplərinin pozulmasına qarşı çıxmaq, akademik təzyiqə və qeyri-dürüst davranışa yol verməmək və zəruri hallarda pozuntu barədə məlumat vermək.

2.2. *Siyasətin əsas məqsədləri*

Siyasətin əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

- Universitetdə akademik dürüstlük mədəniyyətinin formalaşdırılması və inkişaf etdirilməsi;
- təhsilənlərdə və Universitet əməkdaşlarında akademik və elmi etika prinsiplərinə məsuliyyətli yanaşmanın formalaşdırılması;
- tədris və elmi-tədqiqat fəaliyyətinin keyfiyyətinin və etibarlılığının təmin edilməsi;
- qiymətləndirmənin obyektivliyinin və şəffaflığının qorunması;

- plagiat, saxtalaşdırma, aldatma və digər akademik dürüstlük pozuntularının qarşısının alınması;
- rəqəmsal texnologiyalardan və süni intellekt vasitələrindən məsuliyyətli, etik və şəffaf istifadə mədəniyyətinin formalaşdırılması;
- müəlliflik hüquqlarının və intellektual mülkiyyətin qorunması.

2.3. Siyasətin əsas vəzifələri

Siyasətin əsas vəzifələri aşağıdakılardır:

- akademik dürüstlük prinsiplərinin Universitetin bütün akademik fəaliyyət sahələrində tətbiq edilməsini təmin etmək;
- akademik dürüstlük pozuntularının qarşısının alınması üçün maarifləndirici və profilaktik tədbirlər həyata keçirmək;
- təhsilalanlara düzgün akademik yazı, istinad, mənbələrdən istifadə və tədqiqat metodları üzrə bacarıqların aşılmasına şərait yaratmaq;
- akademik dürüstlük pozuntularının obyektiv və şəffaf şəkildə araşdırılması mexanizmlərini təmin etmək;
- pozuntu hallarına münasibətdə proporsional və ədalətli tədbirlərin tətbiqini təmin etmək;
- akademik dürüstlük məsələləri üzrə Universitet əməkdaşlarının və təhsilalanların məlumatlılığını artırmaq.

2.4. Akademik dürüstlüyün əsas prinsipləri

Siyasət aşağıdakı prinsiplər əsasında həyata keçirilir:

- **dürüstlük və vicdanlılıq** – akademik fəaliyyətin həqiqi nəticələrinin təqdim edilməsi;
- **şəffaflıq** – akademik fəaliyyət və qiymətləndirmə ilə bağlı qaydaların əvvəlcədən aydın şəkildə müəyyən edilməsi;
- **obyektivlik** – qiymətləndirmənin şəxsi münasibətlərdən və digər kənar təsirlərdən asılı olmaması;
- **ədalət və bərabərlik** – eyni qaydaların müqayisə edilə bilən hallarda bərabər tətbiqi;
- **müəlliflik hüquqlarına hörmət** – başqalarının fikir, mətn, ideya, məlumat və digər intellektual məhsullarından istifadə zamanı müəllifliyin və mənbənin göstərilməsi;
- **məsuliyyət** – hər bir şəxsin öz akademik fəaliyyətinin nəticələrinə görə məsuliyyət daşması;

- **akademik azadlıq** – qanunvericilik və etik normalar çərçivəsində fikir, ideya və elmi mövqelərin sərbəst ifadəsi;
- **məxfilik və məlumatların qorunması** – akademik fəaliyyət zamanı şəxsi, məxfi və xidməti məlumatların qorunması;
- **prosessual ədalət** – akademik pozuntu ilə bağlı iddialara baxılarkən şəxsin izahat vermək və qərardan apellyasiyaya müraciət etmək hüququnun təmin edilməsi.

III. AKADEMİK DÜRÜSTLÜK PRİNSİPLƏRİNİN POZULMASI

3.1. *Akademik dürüstlük pozuntusu* bu Siyasətdə müəyyən edilmiş prinsiplərə, Universitetin digər daxili qaydalarına və ya konkret akademik tapşırığın müəyyən edilmiş şərtlərinə zidd olan qəsdən və ya səhlənkarlıq nəticəsində həyata keçirilmiş hərəkət və ya hərəkətsizlikdir.

3.2. *Akademik dürüstlük pozuntularının əsas növləri aşağıdakılardır:*

1. plagiat;
2. sövdələşmə və icazəsiz əməkdaşlıq;
3. aldatma;
4. məlumatların, nəticələrin və sənədlərin saxtalaşdırılması;
5. müəllifliyin yanlış təqdim edilməsi;
6. icazəsiz yardım və vasitələrdən istifadə;
7. akademik işin satın alınması, satılması və ya başqasına hazırlatdırılması;
8. qiymətləndirmə prosesinə qanunsuz və ya qeyri-etik müdaxilə;
9. akademik işlərin təkrar və ya özünüplagiat xarakterli təqdim edilməsi;
10. süni intellekt vasitələrindən müəyyən edilmiş qaydalara zidd istifadə;
11. müəlliflik hüquqlarının və intellektual mülkiyyət hüquqlarının pozulması;
12. bu Siyasətin prinsiplərinə zidd olan digər hərəkətlər.

3.3. *Plagiat*

Plagiat aşağıdakı halları əhatə edir:

- başqa müəllifə məxsus mətnin, fikrin, ideyanın, nəticənin və ya digər materialın mənbə göstərilmədən öz işi kimi təqdim edilməsi;
- mənbədən götürülmüş mətnin lazımi sitat qaydalarına əməl edilmədən istifadə olunması;
- mənbə göstərilmədən başqa dildən tərcümə edilmiş materialın öz işi kimi təqdim edilməsi;

- başqasının ideyalarından və ya arqumentlərindən müvafiq istinad olmadan istifadə edilməsi;
- internet və digər rəqəmsal mənbələrdən götürülmüş materialların müəllif göstərilmədən təqdim edilməsi;
- başqa şəxs tərəfindən hazırlanmış akademik işin tam və ya qismən öz işi kimi təqdim edilməsi.

3.4. Plagiat mətn, cədvəl, şəkil, diaqram, proqram kodu, verilənlər bazası, audio-vizual material, təqdimat, tərcümə və digər akademik və intellektual məhsullara şamil edilir.

3.5. Sövdələşmə və icazəsiz əməkdaşlıq

Sövdələşmə və icazəsiz əməkdaşlıq aşağıdakı halları əhatə edir:

- qiymətləndirilən akademik işi başqa şəxsin yerinə hazırlamaq;
- fərdi tapşırığın hazırlanmasında müəllim tərəfindən icazə verilməyən əməkdaşlıqdan istifadə etmək;
- öz işini digər şəxsin köçürməsi üçün ona təqdim etmək;
- qiymətləndirmə nəticəsinə təsir göstərmək məqsədilə digər şəxslərlə razılaşdırılmış qeyri-etik fəaliyyət göstərmək.

3.6. Aldatma

Aldatma aşağıdakı halları əhatə edir:

- bilərəkdən yanlış və ya saxta məlumat təqdim etmək;
- digər şəxsin işindən icazəsiz istifadə etmək;
- əvvəllər qiymətləndirilmiş işi müvafiq icazə olmadan yenidən təqdim etmək;
- akademik tapşırığın vaxtında yerinə yetirilməməsi ilə bağlı bilərəkdən saxta məlumat və ya bəhanə təqdim etmək;
- qrup işi nəzərdə tutulmayan tapşırığı bir neçə şəxsin birlikdə yerinə yetirməsi;
- digər şəxslərə qiymətləndirmə zamanı icazəsiz kömək göstərmək;
- başqa şəxsin hazırladığı işi öz işi kimi təqdim etmək.

3.7. Məlumatların və nəticələrin saxtalaşdırılması

Aşağıdakı hallar akademik dürüstlük pozuntusu hesab edilir:

- tədqiqat nəticələrinin uydurulması;

- sorğu, müsahibə, müşahidə və digər tədqiqat məlumatlarının saxtalaşdırılması və ya qəsdən dəyişdirilməsi;
- mövcud olmayan mənbələrin yaradılması;
- mənbələrdə olmayan məlumatların həmin mənbəyə aid edilməsi;
- statistik və digər nəticələrin qəsdən təhrif edilməsi;
- qiymətlərin və akademik nəticələrin dəyişdirilməsi və ya saxtalaşdırılması;
- akademik sənədlərin və ya qiymətləndirmə materiallarının qəsdən dəyişdirilməsi və ya zədələnməsi.

3.8. Qiymətləndirmə prosesində icazəsiz vasitələrdən istifadə

İmtahan, kollokvium, test, fərdi tapşırıq və digər qiymətləndirmə zamanı müəllim və ya Universitet tərəfindən icazə verilməyən:

- kitab, qeyd, elektron mənbə;
- telefon, planşet, kompüter və digər elektron qurğu;
- internet resursları;
- süni intellekt vasitələri;
- digər şəxslərin köməyindən

istifadə edilməsi akademik dürüstlük pozuntusu hesab edilir.

3.9. Akademik işlərin satın alınması və satılması

Aşağıdakı hallar qadağandır:

- kurs işi, layihə, buraxılış işi, magistrlik dissertasiyası və ya digər akademik işin başqa şəxsdən satın alınması;
- akademik işi digər şəxs üçün ödənişli və ya ödənişsiz hazırlamaq;
- hazır akademik işlərin satışı və ya yayılmasına vasitəçilik etmək;
- qiymətləndirmənin nəticəsinə təsir göstərmək məqsədilə akademik işin və ya cavabların əldə edilməsi.

3.10. Təkrar təqdim etmə və özünüplagiat

Əvvəllər təqdim edilmiş və ya qiymətləndirilmiş akademik işin müəllimin və ya müvafiq akademik strukturun razılığı olmadan yeni akademik tapşırıq kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük prinsiplərinin pozulması hesab edilə bilər.

IV. SÜNİ İNTELLEKTDƏN İSTİFADƏNİN AKADEMİK VƏ ETİK PRİNSİPLƏRİ

4.1. Ümumi müddəalar

4.1.1. Süni intellekt (bundan sonra – Sİ) insan tərəfindən yerinə yetirilən öyrənmə, təhlil, mətn yaratma, problem həlli, məlumatların emalı və digər intellektual fəaliyyətləri müəyyən dərəcədə həyata keçirə bilən rəqəmsal texnologiyaları əhatə edir.

4.1.2. Generativ süni intellekt sistemləri mətn, şəkil, audio, video, proqram kodu və digər məzmun yaratmaq imkanına malik rəqəmsal alətlərdir.

4.1.3. Universitet Sİ vasitələrinin tədris və elmi-tədqiqat fəaliyyətində məsuliyyətli, etik və təhsil məqsədlərinə uyğun istifadəsini dəstəkləyir.

4.1.4. Sİ-dan istifadə öz-özlüyündə akademik dürüstlük pozuntusu hesab edilmir. Pozuntu Sİ vasitəsindən tapşırığın məqsədinə, müəllimin müəyyən etdiyi tələblərə və bu Siyasətin prinsiplərinə zidd istifadə edildikdə yaranır.

4.2. Süni intellektdən istifadənin əsas prinsipləri

Sİ vasitələrindən istifadə zamanı aşağıdakı prinsiplərə riayət edilməlidir:

- **şəffaflıq** – Sİ-dan əhəmiyyətli istifadə hallarında bunun açıqlanması;
- **məsuliyyət** – Sİ tərəfindən yaradılmış nəticəyə görə insanın məsuliyyət daşması;
- **dəqiqlik** – Sİ tərəfindən təqdim edilən məlumatların yoxlanılması;
- **müəlliflik və intellektual mülkiyyətə hörmət**;
- **məxfilik və məlumatların qorunması**;
- **akademik müstəqillik** – Sİ-nin tələbənin düşünmə və təhlil fəaliyyətini əvəz etməməsi;
- **ədalət və bərabərlik** – Sİ istifadəsinin qiymətləndirmə prosesində müəyyən edilmiş qaydalara uyğun həyata keçirilməsi.

4.3. Tədris prosesində Sİ istifadəsi

4.3.1. Müəllim fənnin xüsusiyyətindən, təlim nəticələrindən və tapşırığın məqsədindən asılı olaraq Sİ istifadəsinə:

- tam icazə verə;
- müəyyən məqsədlərlə icazə verə;
- istifadə formasını və həcmi məhdudlaşdır;

- Sİ istifadəsinin açıqlanmasını tələb edə;
- konkret tapşırıq və ya qiymətləndirmə zamanı Sİ istifadəsini qadağan edə bilər.

4.3.2. Sİ istifadəsinə dair tələblər tələbələrə tapşırığın verilməsi və ya qiymətləndirmənin keçirilməsi zamanı əvvəlcədən aydın şəkildə bildirilməlidir.

4.3.3. Sİ-dan istifadə qaydalarının müəyyən edilməsində müəllim tapşırığın məqsədini, tələbədən gözlənilən fərdi akademik nəticəni və qiymətləndirmə meyarlarını nəzərə almalıdır.

4.4. İcazəli istifadə

Müəllim tərəfindən qadağan edilmədiyi və tapşırığın məqsədinə zidd olmadığı halda Sİ aşağıdakı məqsədlərlə istifadə edilə bilər:

- mövzu üzrə ilkin ideyaların formalaşdırılması;
- tədqiqat mövzusunun və sualının dəqiqləşdirilməsi;
- mətnin strukturlaşdırılması;
- dil və grammatika üzrə kömək;
- ümumi izah və nümunələrin əldə edilməsi;
- proqramlaşdırma və texniki məsələlər üzrə dəstək;
- tədris və tədqiqat fəaliyyətini dəstəkləyən digər məqsədlər.

4.5. Qadağan edilmiş və ya yolverilməz istifadə

Aşağıdakı hallar akademik dürüstlük prinsiplərinin pozulması hesab edilə bilər:

- Sİ tərəfindən hazırlanmış akademik işin tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi;
- müəllim tərəfindən Sİ istifadəsi qadağan edilmiş tapşırıq və ya qiymətləndirmə zamanı Sİ-dan istifadə edilməsi;
- Sİ tərəfindən yaradılmış məzmunun tələbə tərəfindən heç bir əhəmiyyətli intellektual töhfə verilmədən öz işi kimi təqdim edilməsi;
- Sİ tərəfindən yaradılmış saxta və ya mövcud olmayan mənbələrin real mənbə kimi göstərilməsi;
- Sİ tərəfindən yaradılmış məlumatların bilərəkdən yoxlanılmadan fakt kimi təqdim edilməsi;
- Sİ vasitəsilə digər şəxsin akademik işinin və ya müəllifliyinin təhrif edilməsi;
- qiymətləndirmə zamanı icazəsiz şəkildə Sİ-dan istifadə etməklə üstünlük əldə edilməsi.

4.6. Sİ istifadəsinin açıqlanması

4.6.1. Sİ-dan akademik işin hazırlanmasında əhəmiyyətli dərəcədə istifadə edildikdə, müəllim tərəfindən başqa qayda müəyyən edilməyibsə, tələbə istifadə etdiyi Sİ vasitəsini və ondan istifadə məqsədini açıqlamalıdır.

4.6.2. Sİ istifadəsinin açıqlanması tələbənin işə verdiyi şəxsi akademik töhfəni əvəz etmir və onun işin məzmununa görə məsuliyyətini aradan qaldırmır.

4.6.3. Müəllim konkret tapşırıq üzrə Sİ istifadəsinin açıqlanması üçün istifadə olunan alətin adı, istifadə məqsədi və zəruri hallarda istifadə edilmiş sorguların (promptların) təqdim edilməsini tələb edə bilər.

4.7. Sİ tərəfindən yaradılmış məlumatların yoxlanılması

4.7.1. Sİ tərəfindən təqdim edilən məlumatlar səhv, natamam, köhnəlmiş və ya uydurma ola bilər.

4.7.2. Akademik iş təqdim edən şəxs Sİ tərəfindən verilmiş faktların, statistik məlumatların, sitatların, hüquqi və elmi məlumatların və istinadların düzgünlüyünü müvafiq etibarlı mənbələr vasitəsilə yoxlamalıdır.

4.7.3. Mövcud olmayan müəllif, əsər, məqalə, kitab, hüquqi akt və ya digər mənbənin Sİ tərəfindən yaradılması və həmin məlumatın həqiqi mənbə kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük pozuntusudur.

4.8. Məxfilik və məlumatların qorunması

4.8.1. Sİ və digər açıq rəqəmsal platformalardan istifadə zamanı Universitetə, təhsilalanlara, professor-müəllim heyətinə, əməkdaşlara və digər şəxslərə aid fərdi, məxfi, xidməti və istifadəsi məhdud məlumatların müvafiq hüquqi və institusional əsas olmadan həmin sistemlərə daxil edilməsi yolverilməzdir.

4.8.2. Təhsilalanlar və əməkdaşlar Sİ vasitələrindən istifadə zamanı fərdi məlumatların, müəlliflik hüquqlarının, kommersiya və xidməti sirlərin və digər qorunan məlumatların təhlükəsizliyini təmin etməlidirlər.

4.9. İmtahan və qiymətləndirmə zamanı Sİ

Müəllim və ya Universitet tərəfindən açıq şəkildə icazə verilmədiyi halda imtahan, kollokvium, test və digər fərdi qiymətləndirmə zamanı Sİ vasitələrindən istifadə qadağandır.

4.10. Müəllim və elmi işçilərin Sİ istifadəsi

4.10.1. Professor-müəllim heyəti və elmi işçilər Sİ-dan tədris materiallarının hazırlanması, ideyaların formalaşdırılması, dil redaktəsi, məlumatların ilkin emalı və digər akademik məqsədlərlə istifadə edə bilərlər.

4.10.2. Sİ tərəfindən yaradılan tədris və elmi materialların dəqiqliyinin, elmi əsaslılığının və etik uyğunluğunun yoxlanılmasına görə həmin materialı təqdim edən şəxs məsuliyyət daşıyır.

4.10.3. Elmi məqalələrdə, tədqiqatlarda və digər elmi əsərlərdə Sİ istifadəsi müvafiq elmi nəşrin, konfransın və ya digər qurumun müəyyən etdiyi tələblərə də uyğun olmalıdır.

4.11. Sİ-dan istifadə faktının müəyyən edilməsi

4.11.1. Sİ tərəfindən yaradılmış məzmunun aşkarlanması üçün istifadə edilən avtomatlaşdırılmış proqram və alətlərin nəticələri akademik dürüstlük pozuntusunun müəyyən edilməsində yeganə və qəti sübut hesab edilə bilməz.

4.11.2. Sİ istifadəsinə dair əsaslı şübhə yarandıqda müəllim tələbədən işin hazırlanma prosesini izah etməyi, istifadə etdiyi mənbələri təqdim etməyi, iş üzrə sualları cavablandırmağı və ya işin müvafiq hissəsini şifahi şəkildə əsaslandırmağı tələb edə bilər.

4.11.3. Şəxsin akademik dürüstlük pozuntusuna yol verib-verməməsi müəyyən edilərkən mövcud sübutlar və işin hazırlanması ilə bağlı digər müvafiq hallar kompleks şəkildə qiymətləndirilməlidir.

V. AKADEMİK TƏDQIQAT VƏ ELMİ FƏALİYYƏTDƏ DÜRÜSTLÜK

5.1. Universitetdə aparılan elmi-tədqiqat fəaliyyətinin əsasını elmi dürüstlük, nəticələrin həqiqiliyi, obyektivlik, müəllifliyə hörmət və tədqiqat iştirakçılarının hüquqlarının qorunması təşkil edir.

5.2. Tədqiqatçı:

- məlumatları uydurmamalı və saxtalaşdırmamalı;
- istifadə etdiyi mənbələri düzgün göstərməli;
- başqa tədqiqatçıların ideya və nəticələrinə istinad etməli;
- tədqiqat nəticələrini qəsdən təhrif etməməli;
- tədqiqat iştirakçılarının hüquqlarına və məxfiliyinə hörmət etməli;
- müəlliflik hüquqlarına riayət etməli;

- elmi nəticələrin əldə edilməsi və təqdim edilməsində şəffaflığı təmin etməlidir.

5.3. Elmi əsərin müəllifləri əsərin məzmununa və elmi nəticələrinə real intellektual töhfə verməlidirlər.

5.4. Müəllif kimi göstərilmək üçün tələb olunan real intellektual töhfəni verməyən şəxsin müəllif kimi göstərilməsi və real töhfə vermiş şəxsin müəlliflikdən kənarlaşdırılması yolverilməzdir.

5.5. Elmi-tədqiqat işlərində Sİ-dan istifadə edildikdə bu Siyasətin IV bölməsinin müddəalarına və müvafiq elmi nəşrin və ya qurumun tələblərinə riayət edilməlidir.

5.6. Elmi saxtakarlıq, plagiat və müəlliflik hüquqlarının pozulması Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müvafiq məsuliyyət yarada bilər.

VI. TƏRƏFLƏRİN HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

6.1. Təhsilalanların hüquqları

Təhsilalanların aşağıdakı hüquqları vardır:

- öz fikirlərini və akademik mövqelərini sərbəst ifadə etmək;
- akademik dürüstlük qaydaları barədə aydın və əvvəlcədən məlumat almaq;
- qiymətləndirmənin müəyyən edilmiş meyarlar əsasında obyektiv aparılmasını tələb etmək;
- akademik dürüstlük pozuntusu ilə bağlı irəli sürülmüş iddia üzrə izahat vermək;
- öz mövqeyini və sübutlarını təqdim etmək;
- qəbul edilmiş qərardan müəyyən edilmiş qaydada apelyasiyaya müraciət etmək;
- əsassız ittihamlardan qanunvericiliyə və Universitetin daxili qaydalarına uyğun müdafiə olunmaq.

6.2. Təhsilalanların vəzifələri

Təhsilalanlar:

- akademik tapşırıqları müstəqil və dürüst yerinə yetirməli;
- istifadə etdikləri mənbələri düzgün göstərməli;
- müəlliflik hüquqlarına hörmət etməli;
- qiymətləndirmə zamanı müəyyən edilmiş qaydalara riayət etməli;

- təqdim etdikləri məlumatların və nəticələrin düzgünlüyünü təmin etməli;
- Sİ və digər rəqəmsal vasitələrdən müəyyən edilmiş qaydalara uyğun istifadə etməli;
- akademik dürüstlük prinsiplərinin pozulmasına şərait yaratmamalıdırlar.

6.3. Professor-müəllim heyətinin hüquqları

Professor-müəllim heyəti:

- akademik dürüstlük prinsiplərinə riayət olunmasını tələb etmək;
- qiymətləndirilən işlərin müəyyən edilmiş qaydalara uyğunluğunu yoxlamaq;
- akademik işin müəllifliyi və müstəqil hazırlanması ilə bağlı əsaslı şübhə olduqda əlavə izahat və ya əsaslandırma tələb etmək;
- Sİ istifadəsi ilə bağlı konkret akademik tapşırıq üçün şərtlər müəyyən etmək;
- akademik dürüstlük pozuntusu barədə müəyyən edilmiş qaydada məlumat vermək hüququna malikdir.

6.4. Professor-müəllim heyətinin vəzifələri

Professor-müəllim heyəti:

- akademik dürüstlük prinsiplərinə riayət etməli;
- tələbələrə akademik yazı, istinad və tədqiqat mədəniyyəti üzrə dəstək göstərməli;
- qiymətləndirmə meyarlarını və Sİ istifadəsinə dair tələbləri əvvəlcədən aydın şəkildə bildirməli;
- qiymətləndirməni obyektiv və qərəzsiz həyata keçirməli;
- akademik pozuntu iddialarına obyektiv yanaşmalı;
- tələbənin hüquqlarına və şəxsi məlumatlarının məxfiliyinə hörmət etməlidir.

6.5. İnzibati heyətin hüquq və vəzifələri

İnzibati heyət öz səlahiyyətləri çərçivəsində:

- akademik dürüstlük prinsiplərinin həyata keçirilməsinə şərait yaratmalı;
- müvafiq sənədləşməni düzgün və vaxtında aparmalı;
- akademik dürüstlük pozuntuları ilə bağlı daxil olan məlumatların müəyyən edilmiş qaydada qeydiyyatını və yönləndirilməsini təmin etməli;
- akademik dürüstlük məsələləri üzrə Universitetin struktur bölmələri ilə əməkdaşlıq etməli;
- şəxsi və məxfi məlumatların qorunmasını təmin etməlidir.

VII. AKADEMİK DÜRÜSTLÜK POZUNTULARININ MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ VƏ ARAŞDIRILMASI

7.1. Akademik dürüstlük pozuntusuna dair məlumat müəllim, təhsilalan, elmi işçi, inzibati əməkdaş və ya digər aidiyyəti şəxs tərəfindən təqdim edilə bilər.

7.2. Akademik dürüstlük pozuntusu barədə məlumat mümkün qədər konkret faktlara və mövcud sübutlara əsaslanmalıdır.

7.3. Pozuntu barədə məlumat daxil olduqda məsələ Universitetin müəyyən etdiyi səlahiyyətli struktur bölmə və ya vəzifəli şəxs tərəfindən ilkin qaydada qiymətləndirilir.

7.4. Zəruri hallarda şəxsdən yazılı və ya şifahi izahat alınır, akademik iş, mənbələr, qiymətləndirmə materialları və digər müvafiq sübutlar araşdırılır.

7.5. Akademik dürüstlük pozuntusunun araşdırılması zamanı aşağıdakı hallar nəzərə alınır:

- pozuntunun xarakteri;
- pozuntunun ağırlıq dərəcəsi;
- hərəkətin qəsdən və ya ehtiyatsızlıq nəticəsində törədilməsi;
- pozuntunun ilk dəfə və ya təkrar törədilməsi;
- təqdim edilmiş işin və ya qiymətləndirmənin nəticəsinə təsiri;
- şəxsin izahatı və təqdim etdiyi sübutlar;
- digər müvafiq hallar.

7.6. Pozuntu faktının müəyyən edilməsi və müvafiq tədbirin seçilməsi zamanı proporsionallıq və ədalət prinsiplərinə riayət edilməlidir.

VIII. AKADEMİK DÜRÜSTLÜK POZUNTULARINA GÖRƏ TƏDBİRLƏR VƏ MƏSULİYYƏT

8.1. Akademik dürüstlük pozuntusu müəyyən edildikdə pozuntunun xarakterindən və ağırlıq dərəcəsindən asılı olaraq aşağıdakı tədbirlər tətbiq edilə bilər:

- xəbərdarlıq;
- akademik işin yenidən yerinə yetirilməsi;
- akademik iş üzrə qiymətin aşağı salınması və ya işin qiymətləndirilməməsi;
- töhmət;
- şiddətli töhmət;
- digər universitetdaxili intizam tədbirləri;

- qanunvericilik və Universitetin daxili qaydaları ilə nəzərdə tutulmuş digər tədbirlər.

8.2. Universitetdən xaric edilmə və əmək münasibətlərinə xitam verilməsi yalnız Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və Universitetin müvafiq normativ sənədlərinə uyğun olaraq tətbiq edilə bilər.

8.3. Eyni xarakterli pozuntunun təkrar törədilməsi daha ciddi tədbirin tətbiqi üçün əsas ola bilər.

8.4. Akademik dürüstlük pozuntusuna görə tətbiq edilən tədbir pozuntunun ağırlığı ilə mütənasib olmalıdır.

IX. APELLYASIYA

9.1. Akademik dürüstlük pozuntusu ilə bağlı qəbul edilmiş qərarla razı olmayan şəxs Universitetin müəyyən etdiyi qaydada apellyasiya şikayəti vermək hüququna malikdir.

9.2. Apellyasiya şikayəti mövcud olduğu halda Apellyasiya Komissiyası yaradılır.

9.3. Apellyasiya şikayəti müəyyən edilmiş müddətdə və əsaslandırılmış formada təqdim edilməlidir.

9.4. Apellyasiya zamanı iş üzrə yeni sübutlar, qərarın qəbul edilmə proseduru və tətbiq edilmiş tədbirin pozuntunun xarakterinə uyğunluğu nəzərdən keçirilə bilər.

9.5. Apellyasiya araşdırması obyektivlik, qərəzsizlik və məxfilik prinsipləri əsasında aparılmalıdır.

9.6. Apellyasiya üzrə qəbul edilmiş qərar Universitetin daxili qaydalarına uyğun olaraq rəsmiləşdirilir.

X. AKADEMİK DÜRÜSTLÜYÜN TƏMİN EDİLMƏSİ VƏ PROFİLAKTİK TƏDBİRLƏR

10.1. Universitet akademik dürüstlük pozuntularının yalnız müəyyən edilməsi və cəzalandırılması ilə məhdudlaşmamalı, onların qarşısının alınmasına yönəlmiş tədbirlər həyata keçirməlidir.

10.2. Bu məqsədlə Universitet:

- akademik dürüstlük üzrə maarifləndirici tədbirlər təşkil edir;
- təhsilalanlara akademik yazı və istinad qaydalarını öyrənmək imkanları yaradır;

- professor-müəllim heyətinin akademik dürüstlük və Sİ-dan məsuliyyətli istifadə üzrə məlumatlılığını artırır;
- akademik işlərin yoxlanılması üçün müvafiq rəqəmsal vasitələrdən istifadə edə bilər;
- akademik dürüstlük qaydalarını təhsilalanlara və əməkdaşlara əlçatan formada təqdim edir;
- yeni texnologiyaların yaratdığı riskləri nəzərə alaraq Siyasətin mütəmadi təkmilləşdirilməsini təmin edir.

10.3. Akademik dürüstlük üzrə maarifləndirmə xüsusilə Universitetə yeni qəbul olunan təhsilalanlar üçün təşkil edilə bilər.

XI. YEKUN MÜDDƏALAR

11.1. Bu Siyasət Universitetin bütün təhsilalanları, professor-müəllim heyəti, elmi işçiləri, inzibati və digər əməkdaşları üçün məcburidir.

11.2. Bu Siyasətin müddəalarının tətbiqi zamanı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinin və Universitetin digər normativ sənədlərinin tələbləri nəzərə alınır.

11.3. Bu Siyasətdə tənzimlənməyən məsələlər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və Universitetin digər daxili normativ sənədlərinə uyğun həll edilir.

11.4. Siyasətə dəyişiklik və əlavələr Universitetin müəyyən edilmiş qaydada qəbul etdiyi qərarla həyata keçirilir.

11.5. Süni intellekt, rəqəmsal texnologiyalar və digər yeni texnologiyalarla bağlı yeni akademik və etik risklər meydana gəldikdə Universitet Siyasətin müvafiq müddəalarını yeniləyə bilər.

11.6. Bu Siyasət təsdiq edildiyi tarixdən qüvvəyə minir.